

2010
Bachelor of Education (General)
First Semester
Paper – 1.1/1.2 [Opt. (X)]: Pedagogy of Home Science
(Same for USOL Candidates of First Semester)
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 40

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. IX (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Unit I-IV.

x-x-x

UNIT – I

- I. Home Science only helps the girls to learn the art of home making but orients them for several professions. Comment (8)
- II. Explain the linkages of Home Science with different subjects by giving suitable examples. (8)

UNIT – II

- III. Enlist the various aims and objectives of teaching Home Science as per Bloom's Taxonomy. (8)
- IV. Explain the RCEM's approach of writing instructional objectives in behavioural terms by taking suitable examples of Home Science. (8)

UNIT – III

- V. Discuss in detail how the Lecture cum Demonstration method and Laboratory method can be used to make teaching of Home Science more effective. (4+4)
- VI. Give the pedagogical analysis of any one topic of Home Science. (8)

UNIT – IV

- VII. Explain the sources & functions of Carbohydrates and Proteins. (4+4)
- VIII. Describe the elements of art in interior decoration. (8)

UNIT – V

- IX. Attempt the following:-
- a) Write short note on the uniqueness of Home Science.
- b) Evaluate the existing curriculum of Home Science for 9th class in the schools of your state.
- c) What are the merits of Project Method?
- d) Write briefly about the care and maintenance of woolens. (4x2)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 9 (ਭਾਗ-5) ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ ਤਥਾ ਭਾਗ (1-4) ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਸਭੀ ਮੇਂ ਸੇ ਕੁਲ ਪਾੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

- *_*_* -

ਭਾਗ-1

1. 'ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਲੜਕਿਯੋਂ ਕੋ ਕੇਵਲ ਗ੍ਰਹ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀ ਕਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਤੀ ਬਲਕਿ ਕਈ ਵਧਵਸਾਯੋਂ ਮੇਂ ਤਨ੍ਹੇਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਦਿਲਾਤੀ ਹੈ।' ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਜ਼ਿਏ।
2. ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੀ ਅਨਯ ਵਿਥਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਸਮ੍ਰਥੋਂ ਕੀ ਤਦਾਹਰਣੋਂ ਸਹਿਤ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-2

3. ਫਲੂਮ ਕੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਸਿਖਿਅਣ ਕੇ ਵਿਭਿਨ ਤਦ੍ਦੇਸ਼ਯੋਂ ਔਰ ਲਖਯੋਂ ਕੀ ਸੂਚੀ ਤੈਯਾਰ ਕੀਜ਼ਿਏ।
4. ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਸੇ ਤਚਿਤ ਤਦਾਹਰਣ ਦੇਤੇ ਹੁਏ, ਵਧਵਹਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਮੇਂ ਆਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਤਦ੍ਦੇਸ਼ਯ ਲਿਖਣੇ ਕੇ ਲਿਏ ਆਰ.ਸੀ.ਏ.ਏਮ. ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-3

5. ਵਯਾਖਯਾਨ ਸਹ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਥਿ ਔਰ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਵਿਥਿ ਕਾ ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਪਛਾਨੇ ਮੇਂ, ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਨਾਨੇ ਕੇ ਲਿਏ, ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।
6. ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਵਿਥਯ ਕਾ ਸ਼ੈਕਸ਼ਣਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-4

7. ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ ਔਰ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਕੇ ਸੋਰੋਂ ਔਰ ਕਾਰਯੋਂ ਕਾ ਵਰਨਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।
8. ਖੀਤਰੀ ਸਾਜ-ਸਯਯਾ ਮੇਂ, ਕਲਾ ਕੇ ਤਕੋਂ ਕਾ ਵਰਨਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-5

9. ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਤੁਤਰ ਦੀਜ਼ਿਏ:-
(ਕ) ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੀ ਵਿਲਕਸ਼ਣਤਾ ਪਰ ਸੰਕਸ਼ਿਪ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖਿਏ।
(ਖ) ਅਪਨੇ ਰਾਜਯ ਕੇ ਸਕੂਲੋਂ ਮੇਂ ਨੈਵੀਂ ਕਸ਼ਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਦ੍ਰਯਕ੍ਰਮ ਕਾ ਮੂਲਯਾਕਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।
(ਗ) ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਿਥਿ ਕੇ ਗੁਣ ਬ੍ਰਤਾਏਏ।
(ਘ) ਤੁਨੀ ਕਪੜੋਂ ਕੀ ਦੇਖਭਾਲ ਔਰ ਰਖਰਖਾਵ ਕਾ ਸੰਕਸ਼ਿਪ ਵਰਨਣ ਕੀਜ਼ਿਏ।

- *_*_* -

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9 (ਭਾਗ-5) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

- *_*_* -

ਭਾਗ-1

1. 'ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਗ੍ਰਹਿ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਬਲਕਿ ਕਈ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਦਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।' ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ।
2. ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

3. ਬਲੂਮ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਯੋਗ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਵਹਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖਣ ਲਈ ਆਰ.ਸੀ.ਏ.ਏਮ. ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

5. ਭਾਸ਼ਣ ਸਹਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਵੇਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

7. ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਾਜ ਸਜਾਵਟ ਵਿੱਚ, ਕਲਾ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-5

9. ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:-
(ੳ) ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਲਖਣਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ।
(ਅ) ਅਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੈਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
(ੲ) ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦਸੋ।
(ਸ) ਉੱਨ ਦੇ ਕਪੜੀਆਂ ਦੀ ਵੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਰਖ-ਰਖਾਉ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- *_*_* -

1128

Bachelor of Education (General)
First Semester

Paper – 1.1/1.2 [Opt. (X)]: Pedagogy of Home Science
(Same for USOL Candidates of First Semester)
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 40

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. IX (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Unit I -IV.

x-x-x

UNIT – I

- I. Home science is science as well as an art. Discuss its nature in the light of this statement. (8)
- II. Discuss the applications of Home Science education for human development. (8)

UNIT – II

- III. Enlist various aims and objectives of teaching Home Science as per Bloom's Taxonomy. (8)
- IV. Discuss the principles involved in construction of curriculum for Home Science. (8)

UNIT – III

- V. Which method do you consider most appropriate for teaching of Home science and why? (8)
- VI. Select any one topic of Home Science and analyze its content pedagogically. (8)

UNIT – IV

- VII. Enlist various constituents of foods and mention the important functions. (8)
- VIII. Explain in detail about the care and maintenance of a woolen pullover. (8)

UNIT – V

- IX. Write short notes of the following:-
- a) Explain the uniqueness of Home Science.
- b) Discuss the importance of Field Trip method in teaching of Home Science.
- c) Enlist various elements of art in Home Science.
- d) Suggest various guidelines for flower arrangement. (4x2)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)